

The Chair
Committee on Petitions

D 302230 18.05.2021

Brussels,
KG/EK[IPOL-COM-PETI D(2021)7284]

Mr Grzegorz NIEDZWIECKI
ul. Działkowicza 19
58-506 Jelenia Gora
POLAND

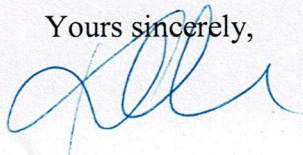
Subject: Petition No. 0794/2020 (reference to be quoted in all correspondence)

Dear Mr Niedzwiecki,

Please find enclosed the answer of the European Commission to our request to conduct a preliminary investigation into the issues that you raised in your petition.

We will keep you informed of any further action taken on your petition in due course.

Yours sincerely,

The Secretariat
Committee on Petitions

Annex: Reply from the Commission (CM1222726PL)

18.1.2021

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Przedmiot: Petycja nr 0794/2020, którą złożył G. N. (Polska), w imieniu Trybunału Narodowego, z 3 podpisami, w sprawie praworządności w Polsce

1. Streszczenie petycji

Składający petycję, w imieniu organizacji „Trybunał Narodowy”, wnosi o wszczęcie postępowania przez UE w odniesieniu do władz polskich z art. 258 TFUE w związku z niewypełnianiem przez Polskę zobowiązań wynikających z umocowania w prawodawstwie UE. Odwołuje się do toczącego się postępowania z art. 7 TUE w związku m.in. z reformą sądownictwa, sytuacją w mediach publicznych, działaniami aparatu ścigania. Wskazuje na martwe w praktyce wyroki Trybunału Konstytucyjnego i powtarzające się naruszenia przez rządzących zasad polskiej konstytucji oraz konwencji międzynarodowych.

2. Dopuszczalność

Petycja została uznana za dopuszczalną dnia 5 listopada 2020 r. Zwrócono się do Komisji o przekazanie informacji (art. 227 ust. 6 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji otrzymana 18 stycznia 2021 r.

Komisja uważa, że w Polsce istnieje wyraźne ryzyko poważnego naruszenia praworządności. Dlatego właśnie w dniu 20 grudnia 2017 r. przyjęła uzasadniony wniosek zgodnie z art. 7 ust. 1 TUE. Komisja postanowiła wszczęć postępowanie na mocy art. 7 ust. 1 TUE przede wszystkim ze względu na ogólny efekt reformy, która doprowadziła w Polsce do ograniczenia niezależności sądów i naruszenia zasady podziału władzy. Wspólne dla tych reform jest to, że władza wykonawcza i władza ustawodawcza mogą wpływać na całą strukturę sądownictwa.

Komisja podjęła również inne kroki zmierzające do ochrony praworządności w Polsce. 24 czerwca i 5 listopada 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że polskie przepisy dotyczące obniżenia wieku emerytalnego sędziów Sądu Najwyższego i sędziów

sądów powszechnych są niezgodne z unijnymi przepisami o niezależności sądów. Komisja monitoruje rozwój sytuacji w zakresie praworządności we wszystkich państwach członkowskich i 30 września 2020 r. przyjęła pierwsze roczne sprawozdanie na temat praworządności¹.

Ponadto 10 października 2019 r. Komisja postanowiła wnieść do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej sprawę przeciwko Polsce w związku z nowym systemem środków dyscyplinarnych dla sędziów, stwierdzając, że narusza on niezależność sądów, gdyż nie zapewnia gwarancji chroniących polskich sędziów przed kontrolą polityczną. 14 stycznia 2020 r. Komisja postanowiła zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, aby wprowadził wobec Polski środki tymczasowe, nakazując zawieszenie działalności Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. 8 kwietnia 2020 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że Polska musi natychmiast zawiesić stosowanie krajowych przepisów dotyczących uprawnień Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych dotyczących sędziów. Obowiązek tego zawieszenia ma zastosowanie do czasu wydania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyroku w postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

29 kwietnia 2020 r. Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wysyłając do Polski wezwanie do usunięcia uchybienia dotyczące nowej ustawy o sądownictwie z dnia 20 grudnia 2019 r., która weszła w życie 14 lutego 2020 r. Nowa ustawa o sądownictwie podważa niezawisłość polskich sędziów i jest niezgodna z zasadą pierwszeństwa prawa UE. Ponadto nowa ustawa uniemożliwia polskim sądom bezpośrednie stosowanie niektórych przepisów prawa unijnego chroniących niezawisłość sędziów, a także składanie wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w takich sprawach do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ponieważ odpowiedź polskiego rządu nie rozwiała obaw wyrażonych przez Komisję, 30 października 2020 r. postanowiła ona podjąć kolejny krok w postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, przesyłając Polsce uzasadnioną opinię. Rząd polski ma dwa miesiące na wprowadzenie niezbędnych środków w celu zastosowania się do niej, w przeciwnym razie Komisja może skierować sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Komisja jest również bardzo zaniepokojona niedawnymi decyzjami Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego dotyczącymi uchylenia immunitetu sędziów w kontekście dochodzeń karnych. Zdaniem Komisji Polska narusza prawo UE, zezwalając Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego – której niezależność i bezstronność nie jest zagwarantowana – na podejmowanie decyzji w dalszych kwestiach bezpośrednio dotyczących sędziów, w szczególności w sprawach dotyczących uchylenia ich immunitetu w celu pociągnięcia do odpowiedzialności karnej lub zatrzymania, a także w sprawach z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego sędziów Sądu Najwyższego oraz sprawach dotyczących przejścia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku. Z tego względu 3 grudnia 2020 r. Komisja skierowała do Polski dodatkowe wezwanie do usunięcia uchybienia. Rząd polski ma miesiąc na udzielenie odpowiedzi. W dodatkowym wezwaniu postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego toczące się w związku z nową ustawą o sądownictwie uzupełniono o nowy zarzut, jednak te przedstawione przez Komisję w wezwaniu do usunięcia uchybienia z

¹ Można je znaleźć tutaj: https://ec.europa.eu/info/publications/2020-rule-law-report-communication-and-country-chapters_pl

30 października 2020 r. pozostają aktualne.

Podsumowanie

Komisja będzie nadal uważnie śledzić rozwój sytuacji w Polsce i wciąż jest bardzo zaangażowana w obronę prawa i wartości UE w interesie obywateli Polski i pozostałych państw Unii Europejskiej.